

РЕШЕНИЕ

№ 3418

гр. София, 20.05.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 73 състав,
в публично заседание на 20.04.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Елеонора Попова

при участието на секретаря Кристина Българиева, като разгледа дело номер **11070** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. чл. 145– 178 от Административнопроцесуалния кодекс, вр. чл. 118, вр. чл. 117, ал. 1, т. 2, б. "в" от Кодекса за социално осигуряване.

Образувано е по жалба на д-р О. Г. С. и д-р Н. Х. К. срещу Решение № 1040-21-1052/13.10.2021 г. на Директора на Териториално поделение на Националния осигурителен институт /ТП на НОИ/ С.- град, с което е потвърдено Разпореждане № РО-5-21-00961142/12.07.2021г. на Ръководител на контрола по разходите на ДОО в ТП на НОИ С.-град, за внасяне на установена с ревизионен акт за начет –No РМ-5-21-00917848/10.05.2021 г. сума в размер на 2909.53 лв. лева, от които 2 636.51 лв. главница и 273.02 лв. лихва, съставен за нанесена щета на фонд „Пенсии“ на ДОО от неправилно изплатена пенсия за инвалидност поради общо заболяване (ИОЗ) на лицето О. М. А., отпусната въз основа на ЕР №1682/16.11.2019 г. на НЕЛК Специализиран състав по неврологични и УНГ болести, което впоследствие е отменено с Решение № 30/07.08.2020 г. на Административен съд - Русе по адм. д. № 191/2020 г. влязло в сила на 04.09.2020 г.. Релевира се, че решението на директора на ТП на НОИ С. - град и потвърденото с него разпореждане за събиране на сумите по ревизионния акт за начет са неправилни и незаконосъобразни. Изтъква се, че с постановеното експертно решение на НЕЛК не е допуснато нарушение на нормативните разпоредби при издаването му, респ. не е налице хипотезата на чл.110, ал.1, т.1 от КСО, тъй като разпоредбата има предвид нарушения на материалния закон, а не разликите в професионалните мнения, становища и оценки, основани на

професионална квалификация, дадени в рамките и на основанията, предвидени в закона. Жалбоподателите се обосновават с установеното в хода на воденото съдебно производство по оспорване на ЕР на НЕЛК по адм. д.№ 191 по описа за 2020 г. на АС -Русе, като изтъкват, че единствената причина за отмяна на експертното решение е ненамирането на изследването на слуха, обосновало определянето на процент трайно намалена работоспособност (ТНР) за това заболяване. Липсвало виновно поведение от тяхна страна при постановяване на отмененото експертно решение, тъй като в тях те изразявали единствено медицинско мнение, което е различно в отделните експертни решения. На следващо място се сочи, че оспореното решение не било мотивирано поради липса на посочени фактически и правни основания за издаването му, тъй като не било указано в какво се изразява точна допуснатото нормативно нарушение и коя норма е нарушена. Жалбоподателите се позовават на разпоредбите на чл.113, ал.3 от Закона за здравето, съгласно която задължителни за всички лица са само влезлите в сила експертни решения, и тази на чл.98, ал.7 от КСО, която изрично предвижда, че при обжалване на експертните решение на ТЕЛК/НЕЛК на освидетелстваното лице се изплаща пенсия за инвалидност в размера на социалната пенсия за старост, поради което същата се явява изплатена на законово основание и не може да се претендира за възстановяване като неправилно извършен осигурителен разход. Оспорва се и размера на претендираните вреди, тъй като в хода на съдебното производство по делото в АС-Русе е направено изявление за оттегляне на ЕР № 1682/16.11.2019 г. и предвид, че ТП на НОИ- Р. е било заинтересована страна по делото е следвало да бъдат предприети незабавни действия от НОИ за спиране на основание чл.95, ал.2 от КСО изплащането на пенсията за инвалидност, отпусната на О. М. А.. В тази връзка се сочи, че не е налице причинна връзка между продължилото след този момент плащане и евентуалното виновно поведение на състава на НЕЛК, доколкото изобщо може да се търси имуществена отговорност за причинени вреди. Молят съда да отмени оспорвания акт.

В съдебно заседание жалбоподателите, редовно призовани, в писмени молби, поддържат жалбата си и излагат подробни съображения с искане за отмяна на оспорвания акт.

Ответникът, редовно призован, чрез процесуален представител оспорва жалбата и моли съда да я отхвърли като неоснователна и необоснована. Претендира юрисконсултско възнаграждение. Подробни съображения излага в писмени бележки. Заинтересованите страни- О. Л. А., М. С. Д. и П. А. Б., редовно призовани не се явяват, не изпращат представител.

Софийска Градска прокуратура, редовно призовани, не изпращат процесуален представител, не изразяват становище по жалбата.

Административен съд София- град, след като съобрази доводите на страните и събраните доказателства, намира следното от фактическа страна:

С Експертно решение /ЕР/ № 1572/08.05.2019 г. на ТЕЛК при УМБАЛ [фирма]- Р. на О. М. А. е определен 40 % ТНР. Експертното решение е било оспорено и с ЕР № 1682/16.11.2019 г. на НЕЛК Специализиран състав по неврологични и УНГ болести е било отменено по оценка на работоспособността и срока на инвалидност, като са определени 50 % ТНР и нов срок на инвалидизиране - до 01.05.2022 г.

Експертното решение /ЕР/ на НЕЛК е оспорено от председателя на Медицинска комисия 1 към ТП на НОИ- Р., като са посочени конкретни несъответствия- несъществуващ в МЕД документ, въз основа на който е определен процент ТНР,

даващ право на пенсия за инвалидност. Пенсията е отпусната с разпореждане №17/11.02.2020 г., считано от 02.05.2019 г. и поради оспорване на ЕР на НЕЛК, на основание чл.98, ал.7 от КСО, е определена за изплащане в размера на социалната пенсия за старост. Във връзка с оспорването на ЕР на НЕЛК е образувано адм. д.№191/2020 г. по описа на Административен съд- Русе. С писмено волеизявление от 03.06.2020 г. на Специализиран състав по Нервни, Очни, УНГ и Сърдечно- съдови болести при НЕЛК, експертният състав в качеството си на административен орган постановил оспорения ИАА признал основателността на жалбата и на основание чл.156, ал.1 АПК оттеглил изцяло Експертно решение №1682/26.11.2019 г. на Специализиран състав по Неврологични и УНГ болести при НЕЛК, постановено по отношение на на лицето О. М. А..

С Решение № 30/07.08.2020 г. на Административен съд- Русе по адм. д.№ 191/2020 г. оспореното ЕР № 1682/16.11.2019 г. на НЕЛК Специализиран състав по неврологични и УНГ болести е отменено.

С разпореждане от 13.10.2020 г. на ТП на НОИ - Р. пенсията за инвалидност на О. М. А. е спряна на основание чл.95, ал.2 от КСО, считано от 01.11.2020 г. до новото произнасяне на НЕЛК.

С ЕР №2833/16.10.2020 г. на НЕЛК специализиран състав по вътрешни, белодробни и С. е потвърдено ЕР № 1572/08.05.2019 г. на ТЕЛК при УМБАЛ [фирма] - Р.. Няма данни това експертно решение да е било оспорено от освидетелстваното лице О. М. А..

С разпореждане от 12.11.2020 г. личната пенсия на О. М. А. за ИОЗ е прекратена, считано от датата на отпускането й- 02.05.2019 г.

На 10.05.2021 г. е съставен Ревизионен акт за начет /Р./ № РМ-5-21-00917848/10.05.2021 г. за сумата от общо 2 909.53 лв.. от които 2 636.51 лв. главница и 273.02 лв. лихва на лекарите от специализирани състав на НЕЛК, постановил отмененото решение- О. Л. А., Н. Х. К., М. С. Д., О. Г. С. и П. А. Б..

Срещу Р. са подадени възражения от д-р О. С. и д-р Н. К..

На 12.07.2021 г. във връзка с подадените възражения е издадено Мотивирано заключение по чл.110, ал.2 КСО, от старши инспектор по осигуряването, с което потвърдил констатациите в Р..

За събиране на установения начет с Р. е постановено Разпореждане № РО-5-21-00961142/12.07.2021 г. на длъжностното лице, действащо за ръководител на контрола по разходите на ДОО. Разпореждането е оспорено в производството по чл.117 от КСО по административен ред с жалби на д- р Н. К. и д-р О. С..

С обжалваното в настоящото производство Решение № 1040-21-1052/13.10.2021 г. на Директора на Териториално поделение на Националния осигурителен институт /ТП на НОИ/ С.- град, е потвърдено Разпореждане № РО-5-21-00961142/12.07.2021г. на Ръководител на контрола по разходите на ДОО в ТП на НОИ С.- град, за внасяне на установена с ревизионен акт за начет № РМ-5-21-00917848/10.05.2021 г. сума в размер на 2909.53 лв. лева, от които 2 636.51 лв. главница и 273.02 лв. лихва, съставен за нанесена щета на фонд „Пенсии“ на ДОО от неправилно изплатена пенсия за инвалидност поради общо заболяване (ИОЗ) на лицето О. М. А., отпусната въз основа на ЕР №1682/16.11.2019 г. на НЕЛК Специализиран състав по неврологични и УНГ болести, което впоследствие е отменено с Решение № 30/07.08.2020 г. на Административен съд - Русе по адм. д. № 191/2020 г. влязло в сила на 04.09.2020 г..

По делото е приета административната преписка и допълнително ангажираните от

страните писмени доказателства.

При тази фактология, съдът намира от правна страна следното:

Жалбата е депозирана в срок, от надлежни страни, срещу акт, подлежащ на съдебен контрол, поради което е процесуално допустима и следва да бъде разгледана по същество.

Същата е основателна.

В изпълнение на задълженията си по чл. 168, ал. 1, във връзка с чл. 146 от АПК, за служебна проверка на обстоятелствата дали административният акт е издаден от компетентен орган и в съответната форма, спазени ли са процесуалноправните и материалноправните разпоредби по издаването му и съобразен ли е с целта, която преследва законът, съдът констатира, че оспореният административен акт е постановен от материално компетентен орган, в изискуемата от закона форма.

Оспореното Решение № 1040-21-1052/13.10.2021 г. на Директора на Териториално поделение на Националния осигурителен институт /ТП на НОИ/ С.- град и потвърденото с него Разпореждане № РО-5-21-00961142/12.07.2021г. на Ръководител на контрола по разходите на ДОО в ТП на НОИ С.- град на Директора на ТП на НОИ, обаче са постановени при неправилно приложение на материалния закон, водещи до тяхната отмяна.

Предвид чл. 170, ал. 1 АПК ответникът дължи да установи и докаже по време на съдебното производство съществуването на фактическите основания, посочени в оспорения административен акт, както и изпълнението на законовите изисквания при издаването му. Това означава, съобразно съдържанието на чл. 110, ал. 1, т. 1 КСО да докаже, че процесното ЕР на НЕЛК, е било отменено "поради нарушаване на нормативните разпоредби при издаването му", което е предпоставка за съставяне на РА за начет, съответно за събиране на сумите по акта.

Съобразно разпоредбата на чл. 110, ал. 1, т. 1 от КСО контролните органи на НОИ съставят на физически или юридически лица ревизионни актове за начет за причинени от тях щети на ДОО от неправилно извършени осигурителни разходи, включително неправилно удостоверяване на осигурителен стаж или осигурителен доход и от актовете на медицинската експертиза, които са отменени поради нарушаване на нормативни разпоредби по издаването им.

Според последната хипотеза на цитираната норма, лекарите, участващи в състава на НЕЛК, са носители на задължение за възстановяване на причинените от техните действия щети на държавното обществено осигуряване, произхождащи от неправомерно изплатени пенсии за инвалидност въз основа на отменени впоследствие експертни решения за установяване на степен на трайно намалена работоспособност 50 и над 50 на сто, поради нарушаване на нормативни разпоредби по издаването им. С РА за начет се поставя и начало на производството по реализиране на имуществена отговорност по КСО, като с него контролният орган следва да установи размера на вредата и нейния произход, причинителя ѝ и дължимата обезвреда.

За събиране на сумите по РА за начет, длъжностното лице, на което е възложено ръководството на контрола по разходите на ДОО в съответното поделение на НОИ, издава разпореждания (чл. 110, ал. 3 от КСО).

В конкретния случай се твърди щета за ДОО - фонд пенсии, настъпила в резултат на отменено ЕР на НЕЛК, а именно: ЕР № 1682/16.11.2019 г. на НЕЛК Специализиран състав по неврологични и УНГ болести, с което е било отменено ЕР № 1572/08.05.2019 г. на ТЕЛК при УМБАЛ [фирма] - Р. на О. М. А., с което е

определен 40 % ТНР, като са определени 50 % ТНР и нов срок на инвалидизиране - до 01.05.2022 г.

На първо място, за да се направи правилен извод за реализирането на отговорността по реда на чл. 110, ал. 1 от КСО, следва да са установени вреди от отменени актове на ТЕЛК/НЕЛК, но само поради нарушаване на нормативните разпоредби при издаването им. От друга страна, разпоредбата на чл. 110, ал. 1, т. 1 КСО, не следва да бъде тълкувана разширително, в смисъл, че във всички случаи на отменено решение на ТЕЛК, членовете на комисията дължат да понесат финансова тежест от този факт, за причинени щети на ДОО. Причиняването на щети (вреди) предполага наличие на виновно поведение, а формите на вина са съответно – умисъл и непредпазливост, последната – проявена като небрежност и/или самонадеяност. Именно за да бъде установено и доказано, дали се касае за виновно поведение, в акта следва да има мотиви относно това, в какво се изразява "нарушаването на нормативните разпоредби" при издаването на отмененото ЕР на ТЕЛК.

При определянето на степен на трайно намалена работоспособност с решението на НЕЛК е изразено експертно мнение въз основа на придобити знания и опит в областта на медицината и като израз на вътрешното убеждение на лекарите при интерпретация на налични клинични данни и лабораторни изследвания за конкретното заболяване. Не са налице твърдения или данни за нарушения на нормативни разпоредби, уреждащи производството по издаване на експертни решения, съдържанието и формата им, а в посоченото по-горе мотивирано заключение се сочи единствено, че експертното решение на НЕЛК се основава на несъществуващ в медицинското досие документ, но не и че са нарушени разпоредби на НМЕ. Недопустимо е мотивите на оспорвания акт да се допълват с аргументи, изложени в писмените бележки /стр.6/, в които е посочено, че НЕЛК е нарушил разпоредбите на НМЕ като необосновано, без необходимата медицинска документация, е определил % ТНР или е завишил % ТНР за съответното заболяване, който не се следва за характера и моментното състояние на заболяването.

Съгласно чл. 62 НМЕ видът и степента на увреждането и степента на трайно намалената работоспособност се определят въз основа на подробна клинична експертна анамнеза, задълбочен клиничен преглед, насочени лабораторни и функционални изследвания и данните от наличната медицинска документация, даващи представа за функционалното състояние на заболелия орган и организма като цяло. В чл. 63 НМЕ е предвидено, че установеното увреждане, стадият на неговото развитие и обусловеният функционален дефицит се съобразяват със съответната отправна точка съгласно Приложение № 1. Отговорността по чл. 110, ал. 3, вр. ал. 1, т. 1 КСО се носи за вреди, които са причинени от отменени актове на ТЕЛК/НЕЛК, когато отмяната е поради нарушаване на нормативните разпоредби при издаването им. В случая не са посочени конкретни нарушения на нормативни разпоредби, както и не е установено, нито органът твърди, че от страна на НЕЛК е допуснато нарушение на процедурата. Дейността на членовете на медицинската експертиза е експертна, същата се извършва по правилата за медицинската експертиза, но същевременно се изразява в независима субективна и според вътрешните убеждения и медицински знания оценка на фактите и доказателствата във връзка със здравословното състояние на освидетелстваното лице. При регламентиране на отговорността на органите на медицинската експертиза на работоспособността по чл. 110, ал. 3, вр. ал. 1, т. 1 КСО

законодателят е имал предвид да се избегнат щети на ДОО вследствие на нарушения при извършване на медицинската експертиза извън рамките на професионално вътрешно убеждение, а именно при умишлено negliжиране на доказателства или отбелязване на неверни данни в медицинската документация. Изложеното води до извод, че не всяко отменено решение на НЕЛК е основание за търсене на отговорност по чл. 110, ал. 1, т. 1 от КСО, а само това, което е постановено при нарушаване на нормативни разпоредби при издаването му.

Следва да се посочи, че в новото ЕР на НЕЛК №0237/003/05.02.2020 г. е посочено: „Слуховата загуба от 55 дб е гранична за две отправни точки в НМЕ- т.2.1.2 от 45 до 55 дб- 35 % ТНР и т.2.1.3 от 55 до 65 дб.-50 % ТНР. Дори да съществуваше описаната от НЕЛК аудиограма със слухова загуба 55 дб/граничен резултат/ при наличие на по- нова с по- добър резултат считаме, че няма основание за оценка по- точката за по- тежко увреждане-т.2.1.3, както е прието в ЕР на НЕЛК“. Т.е. очевидно, липсата на посочения документ в МЕД не е в причинно- следствена връзка с определената с последното ЕР на НЕЛК ТНР.

На следващо място, за да са причинени щети на държавното обществено осигуряване, означава тези щети да са в следствие от неправилно извършени осигурителни разходи.

В случая няма спор, че са направени осигурителни разходи, но тези разходи са направени на основание на законовата разпоредба на чл. 98, ал. 7 от КСО, която предвижда, че ако решението на ТЕЛК и НЕЛК е обжалвано от председателя на медицинската комисия или по реда на чл. 112 от Закона за здравето, до влизането в сила на решението на НЕЛК, съответно на съда по обжалваното решение на органите на медицинската експертиза, се отпуска, възобновява и възстановява пенсия за инвалидност в размер на социалната пенсия за старост. Т. е. предварителното изпълнение на невлязъл в сила административен акт е предвидено в закона, и следователно изплащането на личната пенсия за инвалидност поради общо заболяване в определен размер е осъществено на правно основание, поради което следва, че осигурителните разходи за изплатената пенсия, не са причинени пряко от отмененото експертно решение на органа на медицинската експертиза- НЕЛК. С оглед гореизложеното, в случая не е осъществен съставът на чл. 110, ал. 1 от КСО и не са налице условия за ангажиране на имуществената отговорност на членовете на ТЕЛК. В изложения смисъл е и практика на ВАС, шесто отделение, намерила израз в редица постановени съдебни актове, като например Решение № 1732 от 23.02.2022 г. на ВАС по адм. д. № 9714/2021 г., VI о. и др. Още повече, че с нарочно писмено изявление

на НЕЛК от 03.06.2020 г. в производството по д.№191/2020 г. на АС-Русе е призната основателността на жалбата и на основание чл.156, ал.1 АПК е оттеглено изцяло Експертно решение №1682/26.11.2019 г., постановено по отношение на лицето О. М. А., поради което липсва причинна връзка между продължилото плащане и виновно поведение на НЕЛК.

Изложеното до тук, не е съобразено от горестоящия в йерархията административен орган при постановяване на обжалваното в настоящото производство решение, което е довело до неправилната му преценка за законосъобразност на оспореното пред него разпореждане.

Тези съображения, обосновават крайния извод за незаконосъобразност на обжалваното решение, поради което следва да бъде отменено.

При този изход на делото на жалбоподателите се дължи присъждане на сторените разноски в производството, които се констатираха в размер на общо 20, 00 лева- заплатените държавни такси в размер на по 10 лева от всеки от жалбоподателите.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 1040-21-1052/13.10.2021 г. на Директора на Териториално поделение на Националния осигурителен институт С.-град, с което е потвърдено Разпореждане № РО-5-21-00961142/12.07.2021г. на Ръководител на контрола по разходите на ДОО в ТП на НОИ С.-град.

ОСЪЖДА Териториално поделение на Националния осигурителен институт С.-град да заплати на О. Г. С. и Н. Х. К. разноски в размер на по 10 лева, за държавна такса.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд в четиринадесетдневен срок от съобщаването на страните за неговото изготвяне.

СЪДИЯ: